

Amanida verda i variada

El 29 d'octubre poden presentar-se a Catalunya tres llistes amb l'apel·latiu «verd» en les seves sigles. Com a mínim. Així, doncs, es reproduirà la situació de desacord electoral que també hi va haver en la darrera convocatòria electoral europea, als comicis al Parlament català i a les europees de juny passat. Els Verds no es coaliguen.

Xavier García

Als soferts votants de l'opció política ecologista —que haurien pogut obtenir dos eurodiputats darrerament si haguessin unit els seus vots— els costa de creure, si manifesten essencialment el mateix, per què hi ha tants petits ecologistes i, sobretot, per què no fan coalició quan toquen a eleccions. Cosa difícil de contestar, per les moltes variants que entren en la resposta, però alhora fàcil, si es pensa que el vot verd va en augment, i això pot no agrair algú. Fa quatre o cinc anys, els ecologistes a penes molestaven ningú; ara comencen a preocupar.

El que potser passa a l'estat espanyol, ja és una evidència a la resta d'Europa, on —segons S. Vilanova, fins fa pocs mesos un dels portaveus d'Alternativa Verda— «hi ha una subversió de la Internacional Socialista dins els Verds europeus per frenar la coordinació del moviment ecologista, entre altres coses perquè són els més afectats per l'espai electoral que els ecologistes estem agafant» (*Avui*, 27-II-1989).

Aquest pot ser, en efecte, un argument, perquè el poder, sigui quin sigui, té molts recursos per a desbaratar una opció ideològica en ascens. Un altre argument, lligat a l'anterior, pot ser el fet d'estimular —per tal d'impedir una única llista verda— la presentació de candidatures més o menys esotèriques i dretanes, amb poca o gairebé nul·la rellevància en el moviment ecologista català.

Finalment —i no per anar al darre, menys important—, un altre argument, que fa feix amb els altres dos, és que els ecologistes que han optat per organitzar-se políticament a Catalunya (Alternativa Verda, 1983) no s'han entès, organitzativament parlant, amb els de la resta de l'estat sobre el model de partit que calia fer: centralitzat o confederal, amb plena sobirania per les organitzacions nacionals, o regionals. A partir d'aquests factors tot és possible,

més encara si es té en compte que les veus cantants de l'ecologisme hispànic ja fa anys que es coneixen les flaques i no passa temporada —justificadament o no— que no hi hagi acusació de protagonisme personal, de camaleonisme polític o de dretanisme ideològic contra aquell o aquell altre.

Aquest espectacle de pugnes, incomprendiments i segurament mala fe, que s'aviva quan s'acosten eleccions, és representat per un cercle reduïdíssim de militants, i el fet que pugui ser magnificat intencionadament pels mitjans de comunicació no vol dir que la resta del moviment ecologista es mantingui inactiu. No hi ha la mateixa capacitat de mobilització de deu o dotze anys enrere, però crec que estem lluny de decretar la defunció d'una idea que, d'una manera o altra, encara motiva tanta gent.

En aquest context, doncs, i per més simplista que pugui semblar, no hi ha més remei, per a entendre'ns, que parlar de l'ecologisme polític (per fer referència a Catalunya a les quatre opcions partidistes que es disputen l'electorat verd) i de l'ecologisme social, disseminat arreu dels Països Catalans en uns dos-cents col·lectius, preocupats de qüestions locals, comarcals o de caràcter general (com el fet nuclear, l'aigua, el planejament, etc.) i provinents de les tradicions polítiques i moviments socials més diversos. Per damunt de les generacions i les seves successions, la crisi ecològica els ha units.

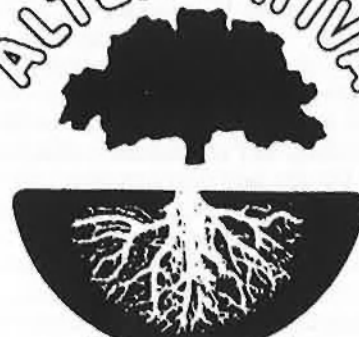
L'ecologisme polític

Dins dels PPCC, és a Catalunya on l'ecologisme polític està més i millor representat. Tan representat que s'autoanul·la electoralment com a tal. Per a les organitzacions socials de l'esquerra alternativa que decideixen fer un pas endavant i transformar-se en partit polític, el drama gairebé sempre és el mateix, i en aquest cas va començar fa sis anys. Alternativa Verda —fundada per una quarantena de militants (Santiago Vilanova, Josep Puig, etc.) que tenien

A C C I O
E C O L O G I S T A
A G R O

ALTERNATIVA

VERDA

DE·PA·NA

G.O.B.

darrere seu deu anys d'acció ecologista— va ser aquesta organització pionera, autònoma i amb projecte propi i per al conjunt de l'estat. Aquí comencen els problemes, perquè Alternativa Verda, després d'haver assistit el juny de 1984 a Màlaga a la I Conferència dels Verds de l'estat espanyol, on va consensuar-se una organització política verda de caràcter confederal, denuncia el to centralista de la formació resultant, que va ser inscrita amb el nom de Los Verdes. Un any després, el juny de 1985, Alternativa Verda, que comença el seu procés d'implantació a Catalunya, busca altres aliats per bastir el projecte d'organització política confederal de l'ecologisme i abandona Los Verdes, que disposen de nuclis organitzats a Madrid, Salamanca, Lleó, Cantàbria, Alacant, Andalusia i, des de juny de 1987, havent catalanitzat darrerament el nom, a Barcelona, on compten com a capdavanter amb l'advocat Marc Viader —que des de finals de 1986 havia abandonat Alternativa Verda— i, darrerament, amb Jordi Bigas, molt vinculat al País Valencià, on va col·laborar a fundar Acció Ecologista-Agró, i Octavi Piulats, relacionat amb els Die Grünen.

Pel que fa a Catalunya, les batusses

electorals estan entre Alternativa Verda i la fracció catalana de Los Verdes, per bé que les altres dues formacions que es reclamen de la *verdor* —Els Verds Ecologistes, vinculats a la secta de La Comunidad, i el Partit Ecologista Català-VERDE, una formació diguem-ne de centre-dreta i de caire electoral— treuen també el nas quan hi ha possibilitats que els votin. Amb tots els ingredients, l'amanida verda està servida, i abans de cada consulta electoral —tot i les ofertes de coalició i de combinacions més diverses per presentar candidatura única— sempre hi ha qui hi aboca un bon raig de pebre picant. Tot i ser part en el problema, un portaveu d'Alternativa Verda no s'està d'afirmar que «¡si no hi ha algú que ho provoca, ja em diràs!».

Aquest mes de setembre, doncs, i també per als ecologistes polítics, ha estat un frenesí, un desbordament telefònic, diríem. Si res no canvia més enllà del 14 de setembre, que és quan s'escriu aquesta crònica, el resultat és que no hi haurà coalició electoral entre Alternativa Verda i Els Verds, que presumiblement hi haurà tres llistes ecologistes a Catalunya i que el paper més o menys messiànic que el sector dirigent d'Els Verds volia que tingués un

independent com l'economista universitari Joan Martínez Alier, per tal de fer possible una llista única, no haurà estat possible pel fet que el mateix Alier no ha trobat equànime el plantejament electoral fet pels Verds, el refús dels quals a fer coalició amb Alternativa Verda ha estat argumentat, entre d'altres raons, amb l'explicació que molts dels membres dels grups socials alternatius (pacifistes, feministes, objectors, etc.), que es pretenia que anessin com a independents en aquesta llista encapçalada per Martínez Alier, «es trobarien incòmodes a l'hora de treballar amb Alternativa Verda», segons van puntualitzar un portaveu d'Els Verds.

L'ecologisme social

Els ecologistes que fan un treball més polític es barallen quan toca, però durant la resta del curs acadèmic, diguem-ne, se'ls pot veure junts moltes vegades amb els militants del conjunt del moviment que continuen fent feina —encara que no surtin tant a la premsa i a la televisió— a Catalunya, al País Valencià i a les Illes.

Amb reforços nous i amb antigues presències, el moviment ecologista ja

JOHN LE CARRÉ

LA CASA RÚSSIA

A la Rússia de la *perestroika* una història d'espies emocionant, irreverent i sovint molt divertida.

EL CONFIDENT 2

Una novel·la d'amor...
Una novel·la d'espies...
Una història del nostre temps...

edicions
62

no és el de les mobilitzacions de mitjans dels anys 70, però podríem dir, malgrat l'assignatura pendent de la seva unió política, que està començant a superar la crisi de desactivació generada per la formidable ofensiva del capitalisme transnacional ultratecnològic a les primeries dels anys 80. Potser exagerant una mica, gairebé es pot dir que a cada punt conflictiu del territori dels PPCC hi ha, petit o mitjà, un nucli humà que es fa sentir des d'una perspectiva ecologista.

Passats els grans moments de la lluita antiatòmica, capitanejats pels Comitès Antinuclears de Catalunya (Ascó i Vandellòs) i del País Valencià (Cofrents), la situació actual es caracteritza per una renovació i dispersió de les agressions ecològiques, per un increment notabilíssim del capital exterior en molts dels projectes de caràcter turístic i d'infraestructura alimentària, per una aquiescència de les institucions públiques a l'hora de posar en safata el territori a tots els devoradors d'espai i per l'increment fastuós dels productes residuals deguts al gran consum. Això implica, per part de la població que se sent afectada, un enorme esforç si vol estar atenta al que s'esdevé i, ben sovint, els grups que han anat naixent els últims anys o que s'han renovat, com és el cas de Depana (Lliga per la Defensa del Patrimoni Natural. Tel. 215-14-84, de Barcelona), es troben desbordats a l'hora d'aturar tantes envestides d'aquest progrés.

Al Principat, junt amb el mencionat Depana —que després de quinze anys es manté ferm en la defensa dels ecosistemes naturals— cal destacar, entre els que lluiten contra la proliferació de ports esportius, la Coordinadora Ecologista del Maresme (gent de Teià, Premià, Argentona, Vilassar, el Masnou, Mataró i Canet, que treballen també per la protecció de la Serra de Marina i contra les pedreres i les urbanitzacions a la muntanya); en la defensa d'espais naturals amenaçats i espècies animals i vegetals destaquen el Centre Vallesà d'Estudis dels Ecosistemes Mediterranis, de Sabadell; la Coordinadora per la Salvaguarda del Montseny, de Sant Celoni; el Centre Català d'Ornitologia, de Badalona; l'Associació per a la Recuperació dels Boscos Autòctons, de Barcelona; la Institució de l'Alt Empordà per la Defensa i Estudi de la Natura, de Figueres; l'Aglà, del Centre Excursionista de Tarragona; la Comissió per a la Salvaguarda del Montsec, de Balaguer-Sant Llorenç de Montgai; l'Associació de Naturalistes de Girona; el col·lectiu l'Alzina, de Manresa; el

Marc Viader.

Josep Puig.

grup Biorama, de Tarradell; el col·lectiu cultural i ecologista El Fanal, de Moià; el grup Gedena, de Ripoll, etc.

En el camp més ampli d'actuació podem esmentar, pel que fa al combat antinuclear, els col·lectius WISE (World Information Service on Energy) de Barcelona i Tarragona, i el Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear, de Barcelona. El tema pirinenc (pistes d'esquí, forestals, embassaments, etc.) és tractat, entre altres, pel Comitè de Natura de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, amb seu a Barcelona. La Coordinadora de la Conca del Llobregat, del Prat, s'ocupa dels conflictes del desviament. La qüestió dels residus, tant industrials com urbans, és analitzada i

denunciada pel CEPA (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius), de Molins de Rei. El CAE (Coordinadora d'Agricultura Ecològica) dóna alternatives a la industrialització agrícola. Els Amics de la Terra, de la Federació Internacional del mateix nom, fan arribar la problemàtica catalana arreu del món. En el camp econòmic també sorgeixen propostes alternatives, com l'Associació per la Banca Social i Ecològica, etc.

Al País Valencià destaca Acció Ecologista-Agró, que té a València (carrer Cura Femenia, 15) La Casa Verda, des d'on s'edita el butlletí del mateix nom, i altres col·lectius en funcionament al Port de Sagunt, Alzira, Tavernes de Valldigna, etc. Fires alternatives, jornades sobre natura, trobades de la Coordinadora per la Defensa del Bosc al País Valencià, són tantes altres mostres de la vitalitat creixent dels ecologistes valencians.

Els mallorquins, des del GOB (Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa), que tenen l'estatge al carrer Verí, 1, 3er, de Ciutat de Mallorca, i nombrosos grups arreu de les altres illes, han fet, igualment, una feinada intensa, en alguns casos coronada per l'èxit (Sa Dragonera, Es Trenc, etc.), en favor del patrimoni natural illenc, tan excepcional i tan castigat.

En fi, tots aquests grups, i més, en constant evolució, amb projectes que s'acumulen i relacions d'un cap a l'altre del territori, que es teixeixen, amb errors, però també cada vegada amb més saviesa, i amb una bona dosi d'impotència en veure «la magnitud de la tragèdia» (Monzó *dixit*), són la nostra targeta de presentació, que ningú, des del lloc que sigui, no té dret ni a tutelar ni a tergiversar.

Tota aquesta marea humana dispersa, que encara es nota poc, perquè no més té el poder de la denúncia, torna a posar-se en moviment, i dues de les accions que marcaran aquest mes d'octubre tindran el segell d'aquest ecologisme social de base. El primer lloc, davant el simposi «Una sola Terra», una iniciativa lloable de Santiago Vilanova, que ha fet seva la Conselleria d'Agricultura, un conjunt de grups catalans es mobilitzaran per fer veure de nou que, com arreu del món, a Catalunya hi ha també problemes gravíssims. En una vessant més reflexiva, el 7 i 8 d'octubre, se celebrarà la II Assemblea de Debat Eco-ideològic, prop de Taradell (Osona), amb aportacions sobre el present i el futur del moviment ecologista a Catalunya. □